

GREENPEACE

 milieudefensie
voor veranderaars

Vogelbescherming
NEDERLAND

Een groen gesprek met Lilianne Ploumen: *“Nu is een kiloappels vaak duurder dan een doos frikandellen. Daar moet echt een einde aan komen.”*

In de aanloop naar de verkiezingen interviewen Greenpeace Nederland, Milieudefensie en Vogelbescherming Nederland de lijsttrekkers van de grootste partijen. De afgelopen vier jaar is ‘klimaat’, en vooral de klimaatcrisis steeds hoger op de politieke agenda komen testaan. Gelukkig maar, want de problemen die deze crisis veroorzaakt, worden op steeds meer plaatsen zichtbaar en voelbaar. Lilianne Ploumen, lijsttrekker van de Partij van de Arbeid, vertelt ons wat haar oplossingen zijn om de klimaatcrisis tegen te gaan.

Dag mevrouw Ploumen. Als het gaat over natuur en milieu in de afgelopen regeerperiode, waar bent u dan het meest trots op?

Gelukkig zijn we erin geslaagd om belasting op CO₂-uitstoot voor bedrijven in te voeren. Zonder de Partij van de Arbeid was dat niet gelukt. Het is alleen teleurstellend om te zien dat het kabinet de uitvoering ervan een beetje laat lopen in deze coronatijd; zonder zo'n heffing komen we er gewoon niet.

Als het gaat om klimaatrechtvaardigheid valt er ook nog veel te winnen. Multinationals lijken hoger op de prioriteitenlijst te staan in Den Haag dan burgers.

Als het gaat over het belasten of niet belasten van uitstoot, dan staan multinationals met stip op nummer één en bungelen burgers ergens achteraan. Voor het huidige kabinet dan. Wij vinden dat het veel eerlijker moet.

Waar begint een beter milieu eigenlijk?

Ik ben opgegroeid met de slogan: 'Een beter milieu begint bij jezelf', en ik vind het ook heel belangrijk om in je eigen leven te doen wat je kunt. Tegelijkertijd voelt het ongemakkelijk dat grote bedrijven gewoon door kunnen gaan met hun vervuilende industrieën, zonder dat ze daar een forse belasting over hoeven te betalen. Mijn advies aan iedereen is dus: doe wat je kunt in je eigen leven, naar vermogen. De opdracht van de overheid is om de vervuilers fors te belasten en mensen te helpen met bijvoorbeeld het verduurzamen van hun huishouden. Dit kabinet heeft dat niet gedaan, maar dat moet wel gaan gebeuren en daar hebben wij plannen voor.

Welke plannen?

Wij vinden het heel belangrijk dat alle mensen in Nederland mee kunnen doen. Dat iedereen mee kan profiteren van groene groei en van groene doelstellingen. Dat betekent dat we veel willen investeren in draagvlak, en dat we vooral burgers willen helpen met vergroenen. Tegelijkertijd willen we de grote vervuilers flink aanpakken. Dat is echt te weinig gebeurd.

Waar wilt u de volgende periode nog meer op inzetten?

De afgelopen jaren is de stikstofcrisis over Nederland gerold. Het is heel spijtig dat het dit kabinet niet gelukt is om met een oplossing te komen die goed is voor natuur en milieu in ál zijn facetten. Nu zijn de koe en de geit en de boeren gespaard, maar is de natuur het haasje.

In het klimaatakkoord van Parijs is opgenomen dat de aarde niet meer mag opwarmen dan 2 graden. Daarvoor is in Europa een doelstelling van 65% minder CO₂ in 2030 nodig. Gaat de PvdA zich daar hard voor maken?

Het Klimaatakkoord van Parijs is onze ambitie. Voor Nederland hebben wij in ons verkiezingsprogramma opgenomen dat we 55% reductie willen in 2030. Natuurlijk zou het goed zijn als we grotere stappen zouden kunnen zetten, maar wij willen ook haalbare doelen formuleren. En we moeten vaststellen dat Nederland gewoon achterop is geraakt – er is de afgelopen vier jaar te weinig gebeurd. Landen als Denemarken en Finland hebben de afgelopen jaren meer geïnvesteerd.

Stel dat die haalbare doelen klimaatverandering niet stoppen, hoe ziet Nederland er dan uit over twintig jaar?

We moeten er met elkaar voor zorgen dat we die doelen wél gaan halen. Anders heeft het grote consequenties voor Nederland en voor de rest van de wereld. Het leven wordt minder aangenaam: het zeewaterpeil stijgt, de natuur droogt uit en ook in andere delen van de wereld krijgen mensen het heel moeilijk.

Als we kijken naar ‘wind op land’ – hoe ziet u de verhouding tussen enerzijds de noodzakelijke opwekking van schone elektriciteit en anderzijds de bescherming van de biodiversiteit?

Om de doelstellingen te halen, moeten we investeren in duurzame energie. Maar in Nederland is het echt niet nodig om windmolens te plaatsen in beschermde natuurgebieden. Die zijn er niet voor windmolens, die zijn er om van te genieten, die zijn er voor de vogels, flora en fauna. Er is genoeg plek elders in Nederland om windmolens te plaatsen.

Er bestaat ook stedelijke natuur – zit daar een kwaliteitsgrens aan die u wilt bewaken?

Ja, natuurlijk. Het is belangrijk dat ook in de steden mensen kunnen profiteren van groen. Ik ben een enorme voorstander van mensen die daktuinen aanleggen of geveltuintjes maken. Tegelijkertijd is het belangrijk om in de bebouwing nadrukkelijk ruimte te maken voor natuur en ervoor te zorgen dat natuurgebieden op elkaar aansluiten. En het is belangrijk om na te denken over de natuur die we hebben: is die eigenlijk wel goed genoeg voor bijvoorbeeld weidevogels? De grutto verdient bijvoorbeeld echt onze aandacht. Ik sprak laatst een oude boer die zei: “Ik heb al zo lang geen leeuwerik meer gehoord.” We moeten ervoor zorgen dat de biodiversiteit, al die prachtige varianten die we hebben in de natuur, weer opnieuw een thuis vinden.

De PvdA spreekt zich uit voor een sterke bossenwet in Europa: een wet waarin bedrijven worden verplicht om ontbossing, aantasting van natuurlijke ecosystemen en mensenrechtenschendingen in de handelsketen te stoppen. Waarom vinden jullie dit belangrijk?

Omdat we een van de grootste importeurs van soja en palmolie zijn. Dat gaat gepaard met een grotere verantwoordelijkheid, dus we willen dat Nederland een ferme positie over die Europese wet in gaat nemen. Het is jammer dat er tot nu toe zo weinig bereikt is.

Iets anders, de luchtvaart: in jullie partijprogramma staat dat de uitstoot van de luchtvaart moet dalen en in lijn moet komen met de 1,5-graden-doelstelling. Hoe haalbaar is dit als de luchtvaart zo groot blijft als-ie is, en misschien zelfs groeit?

Nu is het heel gewoon om met het vliegtuig van Amsterdam naar Berlijn te gaan – ik kan me dat goed voorstellen, want die vluchten zijn vaak veel goedkoper dan de treinverbindingen. Wij vinden dat vliegen reëler geprijsd moet worden en we willen mensen veel meer opties bieden in het openbaar vervoer. Dus de nationale en internationale trein veel goedkoper maken. Ook vinden we dat er kerosine-belasting moet komen; het is best wel merkwaardig als je als doelstelling hebt om CO2 te reduceren, maar je kerosine niet belast.

Als uw plannen allemaal worden ingevoerd, krimpt de luchtvaart dan vanzelf?

We hebben in coronatijd gezien dat niemand ergens naartoe kon. Spijtig genoeg waren er toch dagen dat er nog steeds twintig vliegtuigen vanuit Londen arriveerden, terwijl er ook een prima verbinding is met de trein. Straks, als het weer kan, is ons doel om vliegen minder aantrekkelijk te maken en ander vervoer, zoals de trein, juist aantrekkelijker. Daarmee zou je ook de groei van de luchtvaart stoppen.

Nog zoiets wat maar doorgroeit: de veestapel. Hoe denkt u dat we de balans tussen vleesproductie en -consumptie en onze natuurlijke leefomgeving weer terug kunnen krijgen?

Het moet echt anders met de landbouw in Nederland. Dat vinden niet alleen veel consumenten, dat vinden ook veel boeren. De PvdA vindt dat we boeren moeten helpen met de omslag maken naar een verantwoorde wijze van landbouw. Daar willen we een fonds voor inrichten. Op die manier kan de landbouw bijdragen aan een gezonder milieu, in plaats van daaraan af te doen. Ook willen we het goedkoper maken om gezond te eten: we willen 0% btw op groenten en fruit. Nu is een kilo appels vaak duurder dan een doos frikandellen – daar moet echt een einde aan komen.

Wat moet er volgens u gebeuren in de landbouw om problemen met stikstof, bodemverdroging, fijnstof en dierziekten op te lossen?

Boeren moeten financiële steun krijgen. Ze hebben vaak generaties lang een bedrijf opgebouwd, en voor verandering hebben ze zelf niet altijd de financiële middelen. Maar het is wel belangrijk, omdat de uitstoot van stikstof naar beneden moet en dus dat de veestapel krimpt.

Kunt u al een indicatie geven van hoeveel krimp er zou moeten komen?

Voor ons is de doelstelling – de vermindering van stikstof – belangrijk, en daaruit volgt dan hoeveel die veestapel moet krimpen. Want er zijn ook allerlei andere manieren om die stikstofuitstoot te verminderen.

We hadden het net al even over de grutto. Wat gaat de PvdA concreet doen om de achteruitgang van weidevogels tegen te gaan?

Veel mensen zien met verdriet de weidevogels uit Nederland vertrekken, ook de grutto. Onze partij heeft er de afgelopen jaren voor gepleit, en dat blijven we doen, om het grondwaterpeil in natuurgebieden te verhogen, zodat er weer een natuurlijke balans ontstaat. Dat is heel goed voor de weidevogels. Ook is het belangrijk dat er natuurgebieden komen en blijven waar de grutto en de andere weidevogels zich thuis voelen. Biodiversiteit is heel belangrijk, en wij willen kijken naar welke vogelsoorten hier in Nederland thuishoren. Hoe zorgen we dat we ze houden, en als ze weg zijn, hoe zorgen we dan dat ze terugkomen?’

Hoe optimistisch bent u nog over het tegengaan van klimaatverandering? Gaan we de wereld nog redden?

Ja, we gaan zeker de wereld redden, maar het gaat niet vanzelf. Daarom was de Klimaatmars en de inzet van van jonge mensen ook zo belangrijk. Omdat je ziet dat de reflex toch is om te bezwijken – zeker met rechtse partijen – onder druk van grote bedrijven. Er zijn ook echt wel bedrijven die zich realiseren, al is het maar uit eigenbelang, dat het zo niet door kan gaan. Tegelijkertijd wordt de betrokkenheid van veel mensen groter. Ik had het over vogels, maar kijk hoeveel insectenhôtels er nu zijn! Daar hadden we vijf jaar geleden toch nog nooit van gehoord? Een insectenhôtelletje gaat natuurlijk niet de ultieme oplossing zijn, maar het helpt wel. Mensen, en veel jonge mensen, laten zo hun betrokkenheid zien. Dus ik ben best wel hoopvol.